

УКРАЇНЬКА
АСОЦІАЦІЯ РЕЛІГІЗНАВЦІВ

01001, Київ, вул. Трьохсвятительська, 4
тел./факс: 278-51-49, тел: 279-04-18
e-mail: cerif2000@gmail.com

UKRAINIAN ASSOCIATION
OF RESEARCHERS OF RELIGION

4, Tryokhsvyatytelska Str., Kyiv, 01001, Ukraine
Tel./Fax: 278-51-49, tel: 279-04-18
e-mail: cerif2000@gmail.com

ВІДДІЛЕННЯ РЕЛІГІЗНАВСТВА
Інституту філософії імені Г.С.Сковороди
Національної Академії наук України
01001, Київ, вул. Трьохсвятительська, 4
тел./факс: 278-51-49, тел: 279-04-18
e-mail: cerif2000@gmail.com

RELIGIOUS STUDIES DEPARTMENT
of H.S.Skovoroda Philosophy Institute
of National Academy of Sciences of Ukraine
4, Tryokhsvyatytelska Str., Kyiv, 01001, Ukraine
tel./fax: 278-51-49, tel: 279-04-18
e-mail: cerif2000@gmail.com

ПРИЙНЯТО Від " 17 " квітня 2018 р.

МІСЬКА ВИКОНАВЧА ОРГАНА КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ)

УПРАВЛІННЯ ДОКУМЕНТОБЕГІ ТА АНАЛІЗУ
СЛУЖБОВОЇ КОРЕСПОНДЕНЦІЇ

П.І.Б. 1.8.КВІ 2018

Тел.: 202 75 58, 202 74 22

Голові Київської міської державної адміністрації
В.В.КЛИЧКУ

Від імені науковців-гуманітаріїв звертаємося до Вас, шановний Віталію Володимировичу, стосовно збереження археологічних знахідок на Поштової площі в районі гирла легендарної річки Почайни. Ми, як історики релігії, зокрема Київського християнства, кровно зацікавлені у музеєфікації історичних артефактів на місці, яке свідчить про важливість події 988 року, коли була визначена доля багатьох народів Східної Європи, а перш за все - українського народу. Саме в X ст. київський князь Володимир хрестив киян в річці Почайні при впадінні її в Дніпро, що привело нашу країну в союз європейських народів, сприяло економічному, соціальному, політичному, культурному і духовному розвитку Русі.

Цей вікопомний період в історії нашої країни завжди цікавив вчених - істориків, філософів, релігієзнавців, лінгвістів, мистецтвознавців, богословів, археологів та ін. Вони, як і літописний Нестор, задавалися питанням: "Звідки пішла Земля Руська і хто в Києві почав першим княжити?". Ставши першим писаним історичним джерелом, "Повість врем'яних літ" дала прозору і чітку відповідь, за якою русичі себе ідентифікували як місцеве населення, що проживало на київських горах та подолі від V ст. Неодноразово на догоду всяким замовникам подія хрещення киян інтерпретувалася в різний спосіб. Але завжди незмінною темою всіх давньоруських літературних пам'яток було визнання особливої ролі князя Володимира у хрещенні Русі, яке сталося саме тут, в Києві, в річці Почайна 1030 років тому. Існує багато й інших середньовічних джерел, які засвідчують згадані місце і час хрещення киян. Зокрема, про це пише не лише славнозвісний Нестор, а й батько нашої історії Михайло Грушевський.

Триваюча й досі дискусія щодо обставин хрещення самого князя Володимира ніколи не стосувалась обставин хрещення наших пращурів, які може і не так радісно і добровільно, як хоче нам показати літописець, але таки прийшли до річки Почайни - і млад, і стар, і чоловіки, й жінки, і багаті, і бідні, й охрестилися, щоб не стати ворогом («противним») своєму князю. Осмислюючи цю важливу подію - хрещення киян, в якій головна заслуга приписується князю Володимирі, дослідники завжди звертали увагу на локалізацію події, на ті літописні місця, які переконливо свідчать про Поділ, про Київ. Сакралізація цих місць, яка супроводжувала давньоруські літописи, життя святих, літературні твори та народні перекази,

легенди досі присутні в свідомості киян, які безпомилково пов'язують річку Почайну з Києвом, з Руссю, з історичною Україною.

Збереження віднайдених в результаті розкопок артефактів, стародавніх вулиць, провулків, садиб на місці, на яке вказує вивчення літописних джерел - це наша спільна відповідальність. Проблема має багато вимірів: і науковий (історичний, археологічний, релігієзнавчий), і правовий, і музеєохоронний, і фінансовий, і адміністративний, і моральний. Але незалежно від сфери, якою займаються люди, які залучені до експертної оцінки і прийняття рішень щодо пам'яток на Поштової площі, всі вони є українцями, громадянами своєї країни, а тому мають при вирішенні проблеми виходити не із своїх вузькопрофесійних інтересів, а з пріоритетів державницьких, народних. Почайна, і літописна, і нинішня - забута, закинута - у нас, українців, одна, яка є важливим свідком давньої історії, видимим елементом нашої ідентичності, в фундаменті якої лежить Київ, "мать городов руських", де в X ст. (988), задовго до заснування Москви (1147), а відтак і Московського царства, кипіло культурне життя такого рівня, що дозволило прийняти християнство як більш духовно розвинену систему поглядів, принципів, способу життя, втягнути в цивілізаційний зсув сотні тисяч людей, які визначили подальший хід розвитку всієї Східної Європи.

Наукове відкриття, здійснене київськими археологами в XXI ст. на Поштової площі, потрібно зробити надбанням не тільки киян чи українців, але й всіх європейців, які б пересвідчилися, що Україна - це Європа, це цивілізований світ, який в X ст. вже існував на рівні, а десь і в чомусь може й переважав, деякі Європейські країни, що Русь природно вписалася в європейські пошуки своєї культурної ідентичності, що вона сама стала осередком (вогнищем) цивілізації для багатьох східнослов'янських земель.

Крім чисто історичної мети, яку ставлять перед собою дослідники і захисники місця хрещення киян на Почайні, є ще й ідеологічні та геополітичні причини для збереження цієї річечки та відновлення історичної пам'яті про події на ній. Почайна - це не просто водна артерія на географічній карті Києва, це символ, який має сенсову вагу в епоху постпради, коли все піддається обрізуванню, замовчуванню істини, нав'язуванню не притаманних нам цінностей та інтерпретацій нашої ж історії. Почайна - це особлива переможна зброя в ситуації гібридної війни між Україною і Росією, в процесі якої загарбуються не тільки території, але й наша історична пам'ять, що є незаперечним доказом материнськості, метропольності Києва щодо Москви, першородства Київського християнства і посталих на його ґрунті опісля церков серед східнослов'янських, зокрема російської і білоруської православних спільнот. Почайна - це безцінний аргумент на користь правдивої історії України, прямої наступниці Київської Русі, осілої і миролюбивої народності, що не прагне чужих земель, але боронить і береже свої власні.

Плекаймо свою історичну пам'ять, свої святині для виховання наступних поколінь киян зокрема й українців загалом, яким буде чим пишатися - річкою Почайною, в якій охрестилися наші предки, але зможуть хреститися й їх нащадки. То ж відродимо, шановний **Віталій Володимирович**, нашу Почайну разом, насамперед пам'ять про її історичне гирло, де відбулася подія хрещення Русі 988 року, яку в цьому році ми маємо відзначати відповідно до спеціальної Ухвали Українського уряду. Кияни, а з ними і всі українці будуть вам щиро вдячні!

Заст. директора-керівник Відділення релігієзнавства
Інституту філософії ім. Г.С.Скорогоди НАН України,
президент Української асоціації релігієзнавців,
член Експертної ради при Міністерстві культури України,
Заслужений діяч науки України, доктор філософських наук

професор **Анатолій КОЛОДНИЙ**